

I&R grazers

Resultaten I&R-inspecties 2020 bij houders van runderen en van schapen en geiten

Identificatie en registratie (I&R) van dieren heeft als doel dieren en dierlijke producten snel te kunnen traceren als dat nodig is. Bijvoorbeeld als er een besmettelijke dierziekte uitbreekt, of bij vervuiling in de voedselketen.

Inspecties I&R zijn erop gericht de naleving van de I&R-regelgeving en de betrouwbaarheid van het I&R-systeem te verhogen. De NVWA controleert of houders van runderen, schapen en/of geiten hun dieren op de juiste manier merken en registreren en of de voorgeschreven meldingen tijdig en juist worden geregistreerd in het I&R-systeem. In deze factsheet staan de resultaten van de I&R-inspecties bij rundvee-, schapen- en geitenhouders in 2020.

Wet- en regelgeving I&R

In Europese verordeningen, zoals Verordening (EG) nr. 1760/2000 en Verordening (EG) nr. 21/2004, is omschreven waaraan respectievelijk rundveehouders en schapen- en/of geitenhouders in Europese lidstaten moeten voldoen met betrekking tot I&R. Het gaat om aspecten als het merken (identificatie) en melden (registratie) van dieren en het bijhouden van de gegevens in een register. Met de Regeling identificatie en registratie van dieren (hierna: Regeling I&R) is op nationaal niveau verdere invulling gegeven aan deze Europese verordening. Europese wetgeving bepaalt dat jaarlijks 3% van de rundvee-, schapen- en geitenbedrijven in een lidstaat dient te worden gecontroleerd. Als een overtreding wordt vastgesteld, kan op een bedrijf een verplaatsingsverbod worden opgelegd. Dit kan een aan- en afvoerverbod zijn of alleen een afvoerverbod. Daarnaast mogen runderen, schapen en geiten alleen gehouden en verplaatst worden als deze volledig voldoen aan de Regeling I&R.

Sinds 21 april 2021 is de Europese en nationale wet- en regelgeving met betrekking tot I&R gewijzigd. De wettelijke grondslag is sindsdien grotendeels te vinden in Verordening (EG) nr. 2016/429 en Wet dieren. In Regeling houders van dieren zijn de meeste I&R-verplichtingen voor rundvee-, schapen- en geitenhouders in Nederland vastgelegd. Met ingang van 21 april 2021 is de regelgeving onder andere op dit punt gewijzigd. Wanneer individuele dieren niet aan I&R-verplichtingen voldoen, volgt uit de regelgeving rechtstreeks een individueel verplaatsingsverbod van deze dieren. Daarnaast kan op grond van de Controleverordening (OCR) een aan- en afvoerverbod voor een bedrijf opgelegd worden, wanneer I&R-overtredingen geconstateerd zijn.

Werkwijze

De NVWA inspecteert of runderen, schapen of geiten (tijdig) zijn voorzien van identificatiemiddelen (zoals oormerken) en of meldingen juist en tijdig zijn geregistreerd in het I&R-systeem.

Gebeurtenissen die een veehouder moet melden zijn (dood)geboorte, sterfte en verplaatsingen. Daarnaast moeten rundveehouders bij een geboorte- en importmelding aanvullende gegevens vastleggen in het I&R-systeem, waaronder het geslacht, de haarkleur en de identificatiecode van het moederdier.

De bedrijven waar de inspecties zijn uitgevoerd, zijn op verschillende manieren geselecteerd, deels aselekt en deels risicogericht. Met de aselekte inspecties wordt beoogd een algemeen nalevingsbeeld te krijgen van deze sector. Daarnaast wordt met selecte, risicogerichte inspecties vooral getracht de naleving van de I&R-regelgeving te verhogen. In 2020 zijn de bedrijven als volgt geselecteerd:

- Aselekt.
- Risicogericht op basis van 2 criteria:
 1. Afgelopen 5 jaar niet door de NVWA geïnspecteerd op het gebied van I&R.
 2. Eerdere overtredingen in de afgelopen 5 jaar, waar de houder een proces-verbaal dan wel een schriftelijke waarschuwing heeft ontvangen voor omissies op het gebied van I&R.
- In combinatie met inspecties op de naleving van de randvoorwaarden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).
- In combinatie met het project welzijn kalversterfte (betreft alleen rundveebedrijven).
- In combinatie met Q-koorts-inspecties (betreft alleen geitenbedrijven).
- Op basis van eigen initiatief van inspecteurs.
- Op basis van meldingen en/of verzoeken van onder andere Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Ten slotte zijn er verkorte inspecties en herinspecties uitgevoerd. Een verkorte inspectie vindt bijvoorbeeld plaats als door omstandigheden niet alle dieren op een bedrijf gecontroleerd kunnen worden, of naar aanleiding van geconstateerde I&R-omissies tijdens een ander soort inspectie.

In verband met de coronapandemie in 2020 en de landelijke maatregelen, konden reguliere fysieke inspecties (tijdelijk) niet worden uitgevoerd. Daarom is gekozen om ook een deel van de inspecties administratief uit te voeren. Deze administratieve inspecties vonden telefonisch plaats bij geselecteerde rundvee-, schapen- en geitenbedrijven waarbij uit analyse was gebleken dat ze niet tijdig de voorgeschreven meldingen aan het I&R-systeem doorgaven.

Resultaten

In 2020 waren er op 1 januari volgens de Rapportage RVO, Dierregistraties 2020 in totaal 31.418 rundveebedrijven en 37.952 schapen-/geitenbedrijven geregistreerd in Nederland, met 3.812.424 geregistreerde runderen en 1.691.874 geregistreerde schapen en/of geiten. Resultaten zijn weergegeven voor reguliere inspecties, administratieve inspecties, verkorte inspecties en herinspecties die fysiek zijn gestart in 2020 en voor 25 januari 2021 volledig afgerond zijn. Tijdens een inspectie I&R rund en I&R schaap/geit wordt voornamelijk gecontroleerd op de volgende punten:

- de aanwezige dieren zijn juist geregistreerd in het I&R-systeem;
- de tijdigheid en juistheid van meldingen aan het I&R-systeem;
- alle dieren voldoen aan de identificatieverplichtingen.

Tijdens een inspectie kan een overtreding of een combinatie van meerdere overtredingen geconstateerd worden, wat leidt tot een niet-akkoordinspectie. Vervolgens bepaalt de inspecteur of er een interventie toegepast moet worden. De aantallen niet-akkoordinspecties en toegepaste interventies komen niet volledig overeen, wat onder andere kan komen doordat sommige geconstateerde omissies te klein zijn om te interveniëren, maar dit wel leidt tot een niet-akkoordinspectie. Alle administratieve inspecties zijn uitgevoerd bij bedrijven die op basis van een risicoselectie geselecteerd zijn, waardoor deze grotendeels resulteerden in niet-akkoordinspecties.

Resultaten inspecties I&R rond

In totaal zijn 590 inspecties I&R rond uitgevoerd in 2020, waarvan 469 fysiek, 32 administratief, 39 verkort en 50 herinspecties. In tabel 1 zijn de resultaten van deze inspecties per soort selectie weergegeven.

Tabel 1: resultaten inspecties I&R rond 2020.

type inspectie	soort selectie	inspecties totaal	inspecties akkoord	inspecties niet akkoord	percentage niet akkoord
Fysiek	aselect	93	65	28	30%
Fysiek	risicogericht – 5 jaar niet geïnspecteerd	100	75	25	25%
Fysiek	risicogericht – eerdere overtreders	57	32	25	44%
Fysiek	combi met welzijn kalveren	19	13	6	32%
Fysiek	combi met randvoorwaarden	147	98	49	33%
Fysiek	melding/verzoek/eigen initiatief	53	6	47	89%
Administratief		32	2	30	94%
Verkort		39	7	32	82%
Herinspectie		50	37	13	26%

Fysieke inspecties

De toegepaste interventies per geconstateerde overtredingen tijdens het uitvoeren van fysieke inspecties zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: geconstateerde overtredingen en toegepaste interventies tijdens fysieke inspecties I&R rond.

overtredingen	schriftelijke waarschuwing	rapport van bevindingen	proces-verbaal
Voorschriften bedrijfsregister	2	1	0
Voorschriften melden I&R-systeem	19	6	2
Voorschriften identificatiemiddelen	21	8	1
Voorschriften verplaatsingen	2	0	0
Totaal	44	15	3

De meest geconstateerde overtredingen hadden betrekking op de identificatie- en registratievoorschriften. Wanneer runderen niet aan I&R-verplichtingen voldoen, volgt uit artikel 39 van de regeling automatisch een individueel verplaatsingsverbod voor deze runderen. Dit is bij 299 rundveebedrijven het geval geweest. Daarnaast kan de NVWA-inspecteur bij constatering van bepaalde omissies een afvoerblokkade, dan wel een volledige bedrijfsblokkade opleggen. Deze maatregel is bij 71 rundveebedrijven toegepast. Een overzicht van de verschillende verplaatsingsverboden is weergegeven in tabel 3. Een overlap is mogelijk in de aantallen bedrijven met blokkades, tussen de verschillende soorten verplaatsingsverboden. Zo kan het zijn dat er bijvoorbeeld een afvoerverbod opgelegd is, naast een individueel verplaatsingsverbod.

Tabel 3: aantal verplaatsingsverboden per rundveebedrijf, weergegeven per soort fysieke inspecties I&R rund.

soort fysieke inspectie	individuele dierblokkade	afvoerblokkade	volledige blokkade
Aselect	52	1	3
Risicogericht – 5 jaar niet geïnspecteerd	66	0	2
Risicogericht – eerdere overtreders	38	2	6
Combi met welzijn kalveren	12	0	2
Combi met randvoorwaarden	81	2	4
Melding/verzoek/ eigen initiatief	50	22	27
Totaal	299	27	44

Administratieve inspecties, verkorte inspecties en herinspecties

Van de administratieve inspecties hebben er 27 geresulteerd in interventies, zowel schriftelijke waarschuwingen (14) als rapporten van bevindingen (13).

Van de verkorte inspecties hebben er 9 geleid tot een schriftelijke waarschuwing in verband met het niet tijdig melden aan het I&R-systeem, niet (tijdig) merken van runderen en/of runderen zonder oormerken. Er is 1 proces-verbaal opgemaakt in verband met het niet merken van runderen en onjuist melden aan het I&R-systeem.

De uitgevoerde herinspecties hadden betrekking op geconstateerde afwijkingen tijdens eerdere fysiek uitgevoerde inspecties, met betrekking tot de merkplicht van de dieren, het melden aan het I&R-systeem en/of de volledigheid van het bedrijfsregister. Er zijn 73 herinspecties uitgevoerd waarvan 13 herinspecties hebben geleid tot een niet-akkoordinspectie, omdat afwijkingen met betrekking tot het melden dan wel het merken niet waren hersteld. Voor 4 herinspecties is een interventie toegepast. De toegepaste interventies zijn weergegeven in tabel 6.

Resultaten inspecties I&R schapen en geiten

In totaal zijn 390 inspecties I&R schap/geit uitgevoerd, waarvan 280 fysiek, 25 administratief, 12 verkort en 73 herinspecties. In tabel 4 zijn de resultaten van deze inspecties weergegeven per soort selectie.

Tabel 4: resultaten inspecties I&R schaap/geit 2020.

type inspectie	soort selectie	inspecties totaal	inspecties akkoord	inspecties niet akkoord	percentage niet akkoord
Fysiek	aselect	69	39	30	43%
Fysiek	risicogericht – niet geïnspecteerd	31	15	16	52%
Fysiek	risicogericht – eerdere overtreeders	16	8	8	50%
Fysiek	combi met inspecties Q-koorts	14	1	13	93%
Fysiek	combi met randvoorwaarden	67	49	18	27%
Fysiek	melding/verzoek/eigen initiatief	83	15	68	82%
Administratief		25	2	23	92%
Verkort		12	5	7	58%
Herinspectie		73	50	23	32%

Fysieke inspecties

De typen toegepaste interventie per geconstateerde overtreding zijn weergegeven in tabel 5.

Tabel 5: geconstateerde overtredingen en toegepaste interventies tijdens fysieke inspecties I&R schaap/geit.

overtredingen	schriftelijke waarschuwing	rapport van bevindingen
Voorschriften bedrijfsregister	1	1
Voorschriften melden I&R-systeem	62	10
Voorschriften merken	45	7
Voorschriften verplaatsingen	3	-
totaal	111	18

Administratieve inspecties, verkorte inspecties en herinspecties

2 administratieve inspecties resulteerden in akkoordinspecties. Bij 23 bedrijven zijn interventies toegepast, zowel schriftelijke waarschuwingen (8) als rapporten van bevindingen (17).

Van de verkorte inspecties is 1 schriftelijke waarschuwing opgelegd in verband met dieren zonder oormerken.

De uitgevoerde herinspecties hadden betrekking op geconstateerde afwijkingen tijdens eerder fysiek uitgevoerde inspecties, met betrekking tot de merkplicht van de dieren, het melden aan het I&R-systeem, de volledigheid van het bedrijfsregister en/of de voorschriften van de vervoersdocumenten. Van de 73 uitgevoerde herinspecties zijn schriftelijke waarschuwingen (6) en rapporten van bevindingen (7) opgemaakt.

Interventies

Als een inspectie niet akkoord is, wordt er door de inspecteur gehandhaafd. De interventie wordt bepaald aan de hand van het interventiebeleid. Tabel 6 toont het aantal en de typen interventies die zijn toegepast naar aanleiding van overtredingen die zijn geconstateerd tijdens de inspecties I&R rund en I&R schaap/geit. In totaal zijn er 85 interventies toegepast bij I&R-rundinspecties en 130 interventies bij I&R-schaap/geitinspecties. Bij een deel van de niet-akkoordinspecties is geen interventie toegepast. Dit kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld als de tekortkoming te klein wordt bevonden om te interveniëren. Het totaal van de toegepaste interventies (schriftelijke waarschuwing, rapport van bevindingen, proces-verbaal) verschilt met het aantal keren dat een interventie is aangezegd per soort overtreding (tabel 3 en 5), omdat meerdere overtredingen bij hetzelfde bedrijf samengevoegd zijn in 1 interventie.

Tabel 6: aantal toegepaste interventies per soort inspectie I&R rund en I&R schaap/geit.

inspectie	schriftelijke waarschuwing	rapport van bevindingen	proces- verbaal	totaal
I&R rund – fysieke inspectie	31	9	3	43
I&R rund – administratieve inspectie	14	13	-	27
I&R rund – verkorte inspectie	9	-	1	10
I&R rund - herinspectie	2	1	1	4
I&R schaap/geit – fysieke inspectie	77	12	-	89
I&R schaap/geit – administratieve inspectie	3	-	-	3
I&R schaap/geit – verkorte inspectie	8	17	-	25
I&R schaap/geit – herinspectie	6	7	-	13
totaal	150	59	5	214

Conclusie

In 2020 zijn in totaal 590 inspecties I&R rund en 390 inspecties I&R schaap/geit uitgevoerd. Een groot deel van de bedrijven is risicogericht geselecteerd. Er zijn 469 fysieke inspecties I&R rund en 280 fysieke inspecties I&R schaap/geit uitgevoerd, waarbij respectievelijk 62% en 45% akkoord werd bevonden. Van de herinspecties uitgevoerd naar aanleiding van een eerdere niet-akkoordinspectie, werd respectievelijk 18% en 52% akkoord bevonden.

In verband met de coronapandemie in 2020, kon een deel van de geplande fysieke inspecties niet doorgaan. Dit heeft geleid tot het uitvoeren van administratieve inspecties. Deze inspecties zijn risicogericht geselecteerd op basis van te late meldingen aan het I&R-systeem. De administratieve inspecties laten een laag percentage akkoordbevindingen zien, zowel voor I&R rund (6%) als I&R schaap/geit (8%).

De Europese verplichting om 3% van de rundveebedrijven en schapen-/geitenbedrijven fysiek te controleren is in 2020 niet gehaald, onder andere in verband met de coronapandemie.

Desondanks is getracht de controle-inspanning uit te breiden door het uitvoeren van administratieve inspecties.